

សេចក្តីថ្លែងការណ៍រួម

វិធានផ្ទៃក្នុងវិសោធនកម្មថ្មី: ប្រសិទ្ធភាពនៃការចូលរួមរបស់ជនរងគ្រោះ និងការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវសំណង ប៉ុន្តែមិនទាន់ធានាសំរាប់ការអនុវត្ត

បារីស-ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១៤ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១០: កាលពីថ្ងៃទី១៧ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១០ កន្លងទៅនេះ នៅឯកិច្ចប្រជុំពេញលើកទី៨ ចៅក្រម នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា បានធ្វើការអនុម័តទៅលើវិសោធនកម្មវិធានផ្ទៃក្នុងរបស់ខ្លួន។ ស្របពេលដែលស្នាគមន៍ចំពោះវឌ្ឍនភាពនៃការទទួលស្គាល់នូវអាណត្តិក្នុងការផ្តល់សំណងដល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា និងដំណើរការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយនិងអង្គការសង្គមស៊ីវិលគណៈកម្មាធិការប្រព្រឹត្តិកម្ម នៃ អង្គការ-សមាគមការពារសិទ្ធិមនុស្សកម្ពុជា (CHRAC) និង សហព័ន្ធអន្តរជាតិដើម្បីសិទ្ធិមនុស្ស (FIDH) សំដែងនូវការព្រួយបារម្ភចំពោះចៅក្រមក្នុងការខកខានអនុម័តកិច្ចការពារសំខាន់ៗ ដើម្បីឱ្យមានការអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនូវសិទ្ធិក្នុងការទទួលបានសំណងរបស់ជនរងគ្រោះ នៅមុនពេលដំណើរការកាត់សេចក្តីសំណុំរឿង ០០២ ។

គណៈកម្មាធិការប្រព្រឹត្តិកម្ម នៃ អង្គការសមាគមការពារសិទ្ធិមនុស្សកម្ពុជា (CHRAC) និង សហព័ន្ធអន្តរជាតិដើម្បីសិទ្ធិមនុស្ស (FIDH) ស្នាគមន៍ចំពោះការណែនាំឱ្យមាននូវមធ្យោបាយបន្ថែមមួយដែលសំខាន់សំរាប់ផ្តល់សំណងសមូហភាព និងផ្លូវចិត្ត ទៅដល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។ បន្ថែមលើការផ្តល់សំណងដែលត្រូវចេញសោហ៊ុយផ្ទាល់ពីសំណាក់ពិរុទ្ធជន យន្តការថ្មីនេះ នឹងផ្តល់លទ្ធភាពឱ្យមានទំរង់សំណងសមូហភាពជាគំរោងផ្សេងៗ ដែលទទួលស្គាល់ដោយអង្គជំនុំជម្រះ។ គំរោងបែបនេះនឹងត្រូវរៀបចំធ្វើឡើង និងអនុវត្តន៍តាមរយៈកិច្ចសំរួលរបស់អង្គការពារសំណងគ្រោះរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ហើយដោយសហការជាមួយនិងសហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងតួអង្គក្រៅតុលាការផ្សេងៗទៀត។ ប៉ុន្តែ ទោះបីយ៉ាងនេះក៏ដោយ យើងក៏មានការសោកស្តាយដោយសារថា អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញមិនផ្តល់នូវការធ្វើវិសោធនកម្មណាមួយដែលបញ្ជាក់ឱ្យបានច្បាស់លាស់អំពីថវិកាសំរាប់អនុវត្តសំណង ដែលត្រូវសំរេចដោយតុលាការនោះទេ ឧទាហរណ៍ ដូចជា ត្រូវបង្កើតឱ្យមានថវិកាជាក់លាក់មួយ ឬយន្តការសំរាប់គ្រប់គ្រងថវិការនេះ ដើម្បីយកទៅអនុវត្តន៍គំរោងសំណងទាំងនោះ។ ជាវិបាក គឺថា ប្រភពធនធានថវិការនេះ នៅតែស្ថិតក្នុងភាពមិនច្បាស់លាស់ ហើយត្រូវការឱ្យមានការកំណត់បញ្ជាក់ថែមទៅតំណាក់កាលបន្ទាប់ទៀត។

ក្រុមអង្គការសង្គមស៊ីវិល ស្នាគមន៍ចំពោះការធ្វើវិសោធនកម្ម ដែលកាន់តែពង្រឹងឡើងថែមទៀតនូវកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងអង្គការពារសំណងគ្រោះ សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និង អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលនានា ពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុវត្តសំណងសមូហភាព និងផ្លូវចិត្ត ព្រមទាំងវិធានការនានាដែលមិនសំរេចដោយតុលាការ ដែលត្រូវបានអនុម័តទទួលយកជាទូទៅដោយកិច្ចប្រជុំពេញអង្គ។ គណៈកម្មាធិការប្រព្រឹត្តិកម្ម នៃ អង្គការសមាគមការពារសិទ្ធិមនុស្សកម្ពុជា និងសហព័ន្ធអន្តរជាតិដើម្បីសិទ្ធិមនុស្ស អំពាវនាវឱ្យមានការអនុវត្តនូវបទប្បញ្ញត្តិ

ទាំងនេះឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព នៅខណៈពេលដែលកំពុងបន្តត្រៀមរៀបចំដំណើរការកាត់សេចក្តីសំណុំរឿង ០០២ ។

ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ គណៈកម្មាធិការប្រតិបត្តិកម្ម នៃ អង្គការ-សមាគមការពារសិទ្ធិមនុស្សកម្ពុជា និងសហព័ន្ធអន្តរជាតិដើម្បីសិទ្ធិមនុស្ស សំដែងនូវការសោកស្តាយចំពោះកិច្ចប្រជុំពេញដែលមិនបានទទួលនូវអនុសាសន៍នានាដែលជួយធានាថា សំណងសមូហភាពសំរាប់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមានលក្ខណៈយុត្តិធម៌ និងគ្រប់គ្រាន់ ព្រមទាំងតាក់តែងឱ្យមានវិធានផ្ទៃក្នុងដែលនឹងអាចដោះស្រាយនូវបញ្ហាឧបសគ្គមួយចំនួនដែលកើតឡើងនៅពេលអនុវត្តជាក់ស្តែង ។ នៅក្នុងន័យនេះ យើងសោកស្តាយដោយហេតុថា សំណើសុំរបស់យើងដែលបានសុំឱ្យមានភាពបត់បែនជាងមុននៅក្នុងរៀបចំនូវសេចក្តីសន្និដ្ឋានតែមួយ និងកិច្ចធានាមានការដាក់បញ្ចូលនូវសំលេងរបស់អ្នកភាគតិចនៅសេចក្តីសន្និដ្ឋាននោះ មិនត្រូវបានគិតគូរពិចារណាដោយអង្គចៅក្រម ។ លើសពីនេះទៀត និងដោយពិចារណាទៅលើវិធានចំណាស់របស់ជនជាប់ចោទទាំងអស់ វាកាន់តែសំខាន់ថែមទៀតក្នុងការខិតខំធ្វើឱ្យបាននូវទំរង់សំណងសមូហភាពដែលមិនចេញសោហ៊ុយដោយពិរុទ្ធជនអាចធ្វើទៅបាន នៅក្រោយពេលពិរុទ្ធជននោះ ទទួលមរណភាព ។

ជារួម យើងកោតសរសើរចំពោះកិច្ចប្រជុំពេញអង្គដែលបានអនុម័តនូវវិសោធនកម្មវិធានផ្ទៃក្នុង ដែលជាលើកដំបូងបានគិតគូរផ្តល់នូវជំរើសមួយដែលមានលក្ខណៈទន់ភ្លន់ ដើម្បីទទួលស្គាល់នូវអាណត្តិក្នុងការផ្តល់សំណងរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ យើងក៏នៅតែសង្ឃឹមថា ចៅក្រមនឹងប្រើប្រាស់កិច្ចប្រជុំពេញអង្គលើកក្រោយ នៅដើមឆ្នាំក្រោយ សំរាប់ដាក់បញ្ចូលនូវវិធានការនានាបន្ថែមទៀតទៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងដើម្បីធានាឱ្យមានការអនុវត្តនូវបទប្បញ្ញត្តិទាំងនោះឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព និងពេញលេញ ។

សំរាប់ព័ត៌មានបន្ថែម សូមទាក់ទង៖

	ឈ្មោះ	តួនាទី/អង្គការ-សមាគម	លេខទូរស័ព្ទ
១	លោក ធន សារាយ	ប្រធានសមាគមអាដហុក (ADHOC) និងប្រធានសំរាប់សំរួលគណៈកម្មាធិការ ប្រតិបត្តិកម្ម (CHRAC) ¹	០១៦ ៤៤០ ០៤៤
២	Karine APPY	មន្ត្រី នៃ សហព័ន្ធអន្តរជាតិដើម្បីសិទ្ធិមនុស្ស (FIDH)	* ៣៣១ ៤៣៥៥១៤១២
៣	Fabien Maitre	មន្ត្រី នៃ សហព័ន្ធអន្តរជាតិដើម្បីសិទ្ធិមនុស្ស (FIDH)	* ៣៣១ ៤៣៥៥៥០១៥
៤	លោក សុក សំអឿន	នាយកប្រតិបត្តិអង្គការក្រុមអ្នកច្បាប់ការពារសិទ្ធិកម្ពុជា (CDP)	០១២ ៩០១ ១៩៩
៥	លោក ហង្ស ឆាយា	នាយកប្រតិបត្តិវិទ្យាស្ថានខ្មែរដើម្បីសិទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ (KID)	០១២ ៨៦៥ ៩១០

¹ CHRAC គឺជាសម្ព័ន្ធសមាគម-អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដែលមានសមាជិកចំនួន ២៣ ធ្វើការនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាលើ វិស័យសិទ្ធិមនុស្សលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ និងជំនួយផ្នែកច្បាប់ ។